

Toezicht kermisattracties

Inspectieresultaten van 2016

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) houdt toezicht op de naleving van de veiligheidsregels door kermisexploitanten. Deze controles zijn risicogebaseerd.

Dit betekent dat ze gericht zijn op die kermisattracties en exploitanten waarvan de

verwachting is dat hier de meeste of ernstigste afwijkingen zijn. De toezichtresultaten in deze rapportage geven dus geen representatief beeld van alle kermissen en exploitanten.

In deze rapportage staan de uitkomsten van het toezicht in 2016.

Aanleiding

Kermisattracties worden steeds groter, sneller en hoger. Een goede bedrijfsvoering door de exploitant die de veiligheid waarborgt is daarbij een vereiste. Tijdige periodieke keuringen door aangewezen keuringsinstellingen (AKI's) en goed gedocumenteerd beheer door de exploitantenvormen belangrijke componenten van deze bedrijfsvoering. Dit geldt zowel gedurende de winterstop als tijdens het draaien op de kermis. Overheidstoezicht dient ter controle of, en in hoeverre de exploitant deze verplichtingen nakomt.

Risico's

Onveilige kermisattracties vormen een wezenlijke bedreiging voor de bezoeker van een kermis. Zaken die ernstig mis kunnen gaan, zijn bijvoorbeeld het afbreken van onderdelen of omvallen van attracties. Voor de personen die in de attractie zitten of er dichtbij staan kan dat ernstige gevolgen hebben. Maar ook een veiligheidsbeugel met te veel speling kan als gevolg hebben dat mensen uit de attractie vallen. Ook beknelling van vingers of voeten tussen bewegende delen kan letsel veroorzaken.

Resultaten in het kort

Er zijn in Nederland ongeveer 1000 kermisattracties in gebruik. Bij de thuisinspecties (24 exploitanten met in totaal 92 kermisattracties zijn voor aanvang van het kermisseizoen bezocht) kwamen bij 6 exploitanten afwijkingen voor.

Bij de 94 inspecties van 73 kermisattracties op de kermis kwamen 136 administratieve en technische afwijkingen aan het licht. Omdat sommige kermisattracties meerdere keren zijn geïnspecteerd (herinspecties), is het aantal inspecties hoger dan het totale aantal gecontroleerde kermisattracties.

Werkwijze

De NVWA voert 2 soorten inspecties uit op kermisattracties. Bij een thuisinspectie controleert de inspecteur attracties in de wintermaanden. De kermisattracties zijn dan vaak gedemonteerd en dus niet in gebruik. Attracties waarvan de NVWA vermoedt dat ze niet aan de wettelijke eisen voldoen, worden tijdens het kermisseizoen gecontroleerd. Dit noemt de NVWA een kermisinspectie.

Thuisinspecties

Kermisexploitanten met meerdere attracties worden in januari tot en met maart bezocht. De NVWA controleert of de exploitant een afdoende beheersysteem heeft en toepast om de veiligheid van de kermisattractie te borgen.

Als de thuisinspecties geen afwijkingen opleveren, inspecteert de NVWA de attracties in principe niet meer tijdens het kermisseizoen. Alleen bij klachten en ongevallen inspecteert de NVWA kermisattracties van deze exploitanten alsnog op de kermis.

Kermisinspecties

De NVWA inspecteert de veiligheid van attracties op de kermis naar aanleiding van klachten, meldingen, ongevallen of afkeurberichten van AKI's. Ook de aanwezigheid van buitenlandse attracties op een kermis kan aanleiding zijn voor een inspectie.

Buitenlandse attracties

Buitenlandse kermisattracties moesten in 2016 in ieder geval over een certificaat van goedkeuring beschikken dat een gelijkwaardig veiligheidsniveau bood als het Nederlandse certificaat. Hiermee mochten zij op niet meer dan 1 kermis van maximaal 14 dagen staan. Eind 2016 is de wetgeving dusdanig gewijzigd, dat alleen Nederlandse certificaten van goedkeuring zijn toegestaan.

De NVWA controleert de volgende wettelijke veiligheidseisen:

- aanwezigheid geldig keuringscertificaat;
- aanmelding van de attractie bij de NVWA;
- uitvoering en registratie van opstellingsinspectie;
- veilige opbouw en bediening van de attractie;
- de technische staat;
- registratie van beheerverplichtingen (logboeken).

Resultaten

Thuisinspecties

Van de 24 uitgevoerde thuisinspecties voldeden bij 6 exploitanten de kermisattracties niet aan de beoordeelde eisen:

- bij 2 exploitanten voldeed het beheersysteem nog niet volledig aan de eisen;
- bij 3 exploitanten was de certificering nog niet rond (nog geen volledige keuring ondergaan, nog niet afgerond, wordt pas bij de opstelling gekeurd);
- bij 1 exploitant waren meerdere kermisattracties niet aangemeld.

Bij deze inspecties zijn, omdat de kermisattracties niet in gebruik zijn, geen maatregelen genomen.

Deze resultaten zijn aanleiding geweest om tijdens het kermisseizoen bij deze exploitanten een inspectie uit te voeren.

Kermisinspecties

In 2016 zijn 94 inspecties op de kermis uitgevoerd. Daarmee zijn 73 kermisattracties beoordeeld. Omdat sommige kermisattracties meerdere keren zijn geïnspecteerd (herinspecties) is het aantal inspecties hoger dan het totale aantal gecontroleerde kermisattracties. Er zijn 136 tekortkomingen geregistreerd tijdens deze 94 inspecties. Gemiddeld zijn ruim 2 afwijkingen per kermistoestel geconstateerd.

In totaal werden 30 maatregelen opgelegd. Variërend van een schriftelijke waarschuwing tot een onmiddellijke buitengebruikstelling, al of niet in combinatie met een boete (32% op het totaal aantal inspecties).

Tabel 1 geeft het aantal bezochte exploitanten (geïnspecteerde kermisattracties) aan.

Tabel 2 beschrijft de geconstateerde afwijkingen van de inspecties van 2016 en de eerder gerapporteerde gegevens van 2014/2015.

Tabel 1: Overzicht aantal exploitanten (kermisattracties) en inspecties.

aantal exploitanten (kermisattracties)	aantal keer bezocht	aantal inspecties
64	1	64
3	2	6
3	3	9
1	4	4
1	5	5
1	6	6
73		94

Technische staat

Bij 12 kermisattracties werden technische tekortkomingen geconstateerd. Bij 2 daarvan voldeden de veiligheidsbeugels niet en bij 2 anderen voldeed de elektrische installatie niet aan de veiligheidseisen. Bij 3 toestellen waren er twijfels over de opstelling/opbouw van de kermisattractie.

Administratieve verplichtingen

a. Geen geldig keuringscertificaat aanwezig

Bij 19 kermisattracties ontbrak een geldig keuringscertificaat, was het certificaat verlopen of niet correct.

b. Aanmelding inspectie bij de NVWA

5 buitenlandse exploitanten hadden de attractie niet aangemeld bij de NVWA. 10 Nederlandse exploitanten hadden een nieuwe of gebruikte attractie niet aangemeld. Omdat kermisattracties mobiel zijn, is aanmelding bij de NVWA van belang. Dat geldt zeker voor de tijdelijk in Nederland verblijvende attracties. De NVWA kan zo, voordat het toestel gaat draaien, controleren of of het toestel aan de wettelijke eisen voldoet.

c. Opstellingsinspectie door exploitant

40 exploitanten registreerden de opstellingsinspectie niet, of deden deze inspectie niet. Dat betekent niet direct dat een attractie onveilig is opgebouwd, maar

wel dat een aantoonbare controle door de exploitant na de opbouw ontbreekt.

d. Beheersverplichtingen

32 exploitanten hielden het beheer zoals onderhoud en reparaties van hun attractie niet goed bij in het logboek of actueel dossier dat bij de attractie hoort. 13 exploitanten konden geen logboek of actueel dossier tonen.

Aanleiding van de inspectie

Van de 94 uitgevoerde inspecties waren 8 klachten/meldingen van burgers, gemeenten of andere ondernemers, 7 bij de NVWA gemelde ongevallen, 3 afkeuringen door AKI's en 13 buitenlandse kermisattracties de aanleiding voor de NVWA om een inspectie in te stellen.

De overige inspecties vonden plaats naar aanleiding van de inspectiegeschiedenis van een bepaalde kermisattractie of exploitant.

Register attractie- en speeltoestellen. (RAS)

In de tweede helft van 2015 is de NVWA begonnen met het ontwikkelen van een systeem om attractietoestellen te registreren. Dit systeem heet het Register Attractie- en Speeltoestellen (RAS).

Vanaf mei 2016 moeten AKI's de keuringsresultaten van een toestel in het systeem invoeren, samen met een bij het toestel behorend uniek nummer dat duidelijk zichtbaar op elke attractie moet worden aangebracht. Hierdoor heeft de NVWA sneller zicht op de resultaten en kunnen er gerichtere inspecties plaatsvinden. Gemeenten kunnen dit register ook raadplegen om na te gaan of attractietoestellen gecertificeerd zijn.

Vergelijk resultaten 2016 en 2014/15

In 2016 zijn er 30 maatregelen genomen bij 94 inspecties. Het percentage maatregelen ten opzichte van het totaal aantal inspecties was daarmee 32%.

Dit is een stijging ten opzichte van 2014 en 2015. In die jaren zijn er 34 maatregelen getroffen bij 149 inspecties (23%). Zie tabel 2 voor de vergelijkende cijfers.

NB: Omdat de inspecties risicogericht worden uitgevoerd zeggen deze cijfers niets over de totale branche. Duidelijk is dat het steeds beter mogelijk is om daar te inspecteren waar nodig. Het toezicht op kermisattracties zal ook in 2017 worden voortgezet.

Conclusie

Thuisinspecties

Bij de thuisinspecties werd bij 6 van de 24 bezochte exploitanten (25%) afwijkingen in het kwaliteitssysteem aangetroffen.

Kermisinspecties

In 2016 zijn 94 inspecties op de kermis uitgevoerd. Daarmee zijn 73 kermisattracties beoordeeld. Er zijn 136 tekortkomingen geregistreerd tijdens deze 94 inspecties. Vaak ontbrak opstellingsinspectie door de exploitant, was er geen geldig keuringscertificaat aanwezig, was de attractie niet aangemeld bij de NVWA of werd niet voldaan aan de beheersverplichtingen.

12 kermisattracties (16%) voldeden niet aan de technische eisen. 4 kermisattracties daarvan voldeden niet aan de eisen voor veiligheidsbeugels of de elektrische installatie.

In totaal legde de NVWA 30 maatregelen op, variërend van een schriftelijke waarschuwing tot een onmiddellijke buitengebruikstelling, al of niet in combinatie met een boete.

In Nederland zijn ongeveer 1000 kermisattracties in gebruik. Door meldingen van AKI's, gemeentes en burgers en door het raadplegen van de inspectiehistorie lukt het steeds beter om te inspecteren waar dat het meest nodig is.

Tabel 2: Soort en aantallen bevindingen en maatregelen

Inspectieresultaten 2016 en 2015/2014		
tekortkomingen	aantal kermisattracties / exploitanten 2016 (Aantal inspecties: 94)	aantal kermisattracties/ exploitanten 2014/2015 (Aantal inspecties: 149)
attractie niet aangemeld bij de NVWA	15 (10 NL, 5 niet NL) (16%)	47 (36 NL, 11 niet NL) (32%)
voldoet niet aan de keuringsplicht / geen geldig keuringscertificaat	19 (20%)	37 (25%)
buitenlandse attractie had geen gelijkwaardig veiligheidsniveau	5	8
(Wijze van) registratie beheerverplichtingen onvoldoende	13 (14%)	-
Beheerverplichtingen afgelopen jaren niet/onvoldoende geregistreerd	32 (34%)	41 (28%)
registratie van de opstellingsinspectie was onvoldoende / niet aantoonbaar	40 (43%)	59 (40%)
opstelling / opbouw attractie twijfelachtig	3	-
veiligheidsbeugels voldoen niet aan veiligheidseisen	2	2
elektrische installatie voldoet niet aan veiligheidseisen	2	5
overige technische tekortkomingen	5	-
Totaal aantal tekortkomingen	136	199
maatregel	Aantal maatregelen 2016	Aantal maatregelen 2014/2015
schriftelijk waarschuwing	2	5
beschikking aankondiging tot buitengebruikstelling (verzegeling)	6	6
Rapport van bevindingen (RvB)	6	16
beschikking onmiddellijke buitengebruikstelling (verzegeling)	9	6 + 1 (eis tot herstel)
beschikking onmiddellijke buitengebruikstelling + RvB	1	
opheffingsbeschikking	4	
proces verbaal (pv)	2	
totaal aantal maatregelen	30 (32%)	34 (23%)

Dit is een uitgave van:
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Catharijnesingel 59 | Postbus 43006 | 3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Juni 2017